

**KIEM. Opvoeden met geloof; voor ouders met kinderen van 0 tot en met 4 jaar; door Margje Kuijper (eindred). SGO, Hoevelaken, 1993. 64 blz., f 9,50.**

Een speels en kleurrijk vormgegeven eenmalige uitgave in magazine-formaat, uitgegeven door SGO 'Plus'. Bedoeld voor ouders, die werk willen maken van de geloofsopvoeding van 0- tot 4-jarige kinderen. Een gat in de markt, want de hoeveelheid materiaal hiervoor is niet al te groot.

Eindredactrice Margje Kuijper - predikant in Rotterdam-Alexanderstad - heeft uit ervaring ondervonden hoe ouders zich vaak onthand voelen wanneer het gaat om de geloofsopvoeding van hun jonge spruiten: "Jarenlang heb ik met veel ouders in groepen gepraat over hun vragen, problemen, onzekerheden. Over hun twijfels en hun plannen. Samen waren we op zoek naar een 'geloofsopvoeding' die bij hen paste", laat ze de lezers in het woord vooraf weten.

*Kiem* is geen systematisch opgezette cursus voor de geloofsopvoeding van peuters, maar wil ouders van deze kinderen een praktische handreiking bieden voor het levensbeschouwelijk aspect van de opvoeding. Daarbij moet niet alleen gedacht worden aan geboorte en doop (waarmee het magazine begint), bidden, naar de kerk gaan, praten over God, de christelijke feesten (Kerstmis, Pasen en Pinksteren), maar ook aan Sinterklaas, hoe ga je om met ruzies, het belang van prentenboeken en verhalen, televisie kijken, seizoenen en schoolkeuze. Een brede oriëntatie dus, niet alleen vanuit een kerkelijk referentiekader, maar juist en vooral vanuit de dagelijkse praktijk. Voor kinderen in deze leeftijd is een hele concrete aanpak noodzakelijk; een aanpak, die ook niet alleen verbaal is. Daarom worden er veel suggesties gegeven voor creatieve verwerking: samen een liedje zingen, iets knutselen, luisteren naar een verhaal, koekjes bakken enzovoort. Daardoor krijgt het geheel een speels karakter, zonder echter oppervlakkig te worden of onvoldoende informatie te bieden. Ook het harmonie-model is vermeden: je kunt als partners wel eens een verschillende kijk hebben, niet alles loopt zoals je verwacht enzovoort. Ook de minder positieve ervaringen komen dus ruimschoots aan bod, hetgeen zeker bijdraagt aan de realiteitswaarde van het gebodene: de wereld ziet er nu eenmaal niet altijd even rooskleurig uit, ook niet vanuit box of kinderstoel.